Tehisintellekti kasutamise juhis Ilmatsalu Põhikooli õpilastöödes

I Üldpõhimõtted

Tehisintellekti (TI) kasutamisel koolitöös järgitakse järgmisi põhimõtteid:

1. **Kasuta tehisintellekti ainult siis, kui õpetaja on selle kasutuse lubanud.**
2. **Kui kasutad tehisintellekti tehtud sisu, siis viita sellele.**
3. **Kasuta tehisintellekti ainult siis, kui see annab õppimisele lisaväärtust.**
4. **Ole TI pakutud sisu suhtes kriitiline.**
5. **Arvesta, et kõik, mida sisestad, jääb alles.**
6. **Ära sisesta isiklikke andmeid.**
7. **Tehisintellekti koostatud väljundi sisu eest vastutab TI rakenduse kasutaja ehk sina ise.**

II Millal võib ja millal ei või tehisintellekti kasutada

Koolitöös ei ole lubatud kasutada tehisintellekti loodut järgnevates olukordades: TI kasutamine ilma viitamata, loovülesannete (esseed, kirjandid, esitlused jm) koostamine, kasutamine kontrolltööde / testide / eksamite ajal, hindeliste ülesannete lahendamine TI abil, sisukokkuvõtete koostamine, töö nendes osades, kus hinnatakse õpilase isiklikku panust, nagu analüüs, järelduste tegemine ja kriitiline mõtlemine, kiusamiseks ja solvamiseks, valeinfo teadlikuks levitamiseks, ebaeetiliste või seadusevastaste tegevuste toetamiseks.

Näited, millal võib tehisintellekti abi õppeprotsessis kasutada, kui õpetaja on selleks loa andnud: ideede kogumine, suure info töötlemine ja lihtsustamine, kordamisküsimuste koostamine õppimise eesmärgil, võõrkeelse teksti tõlkimine info otsimise eesmärgil, info ja juhendite leidmine, piltide / visuaalide / illustratsioonide loomine, tööjuhiste saamine, plaanide koostamine.

Õpetaja võib piirata TI kasutamist konkreetsetes ülesannetes.

III Tehisintellekti märkimine ja viitamine

Kirjalikus töös tuleb välja tuua, millist TI-tööriista kasutati, mis eesmärgil ja vajaduse korral millises töö osas või ulatuses. Tehisintellekti loodud teksti ei tohi esitada enda kirjutatuna. Tehisintellekti abil saadud faktid kontrollitakse usaldusväärsetest allikatest ja töös viidatakse kasutatud algallikatele.

Tehisintellekti kasutamise vormistamisel järgitakse Ilmatsalu Põhikooli kirjalike tööde vormistamise juhendi VI peatüki "Viitamine" ja VII peatüki "Kasutatud kirjanduse loetelu vormistamine" põhimõtteid. Töös kasutatakse läbivalt kas joonealust või tekstisisest viitamist.

Tehisintellekti kasutamise kirjelduses peab olema: tööriista nimetus (nt ChatGPT või Gemini); selle kasutamise eesmärk ja vajaduse korral ulatus. Viites või kasutatud kirjanduse kirjes märgitakse tekstiroboti looja (OpenAI, Google vms), kasutamise aasta, tööriista nimi, külastamise kuupäev ja veebiaadress. Kui konkreetne mudel või versioon on teada ja töö seisukohalt oluline, võib selle samuti lisada.

Näited viitamisest

Joonealune viitamine Joonealusel viitamisel pannakse viitenumber lauselõpupunkti järele. Joonealune viide vormistatakse Times New Romaniga, suurusega 10 p, reavahega 1,0 ja vasakjoonduses. Järgnevad näited on illustratiivsed; kuupäev asendatakse tegeliku kasutuskuupäevaga.
Lause tekstis: Referaadi teemade leidmiseks kasutasin ChatGPT-d.[1]
Joonealune viide: [1] OpenAI. (2026). *ChatGPT.* Külastatud 29.09.2026, aadressil https://chatgpt.com/
Lause tekstis: Kasutasin ChatGPT-d enda kirjutatud teksti õigekirja kontrollimiseks.[2]
Joonealune viide: [2] OpenAI. (2026). *ChatGPT.* Külastatud 29.09.2026, aadressil https://chatgpt.com/

Lause tekstis:

Esitluse ülesehituse kavandamisel kasutasin Gemini abi.[3]

Joonealune viide:

[3] Google. (2026). *Gemini.* Külastatud 29.09.2026, aadressil https://gemini.google.com

Tekstisisene viitamine

Tekstisisese viite puhul esitatakse sulgudes tekstiroboti looja ja kasutamise aasta. Viide paikneb enne lauselõpupunkti. Sama kirje peab olema töö kasutatud kirjanduse loetelus.

Lause tekstis:

Töö koostamisel kasutasin ChatGPT-d mõistete selgitamiseks (OpenAI, 2026).

Lause tekstis:

Esitluse struktuuri kavandamisel kasutasin Gemini abi (Google, 2026).

Joonise juures TI-le viitamine

Tekstisisese viitamise puhul lisatakse viide (OpenAI, 2026) pildiallkirja ning täielik kirje lisatakse kasutatud kirjanduse loetellu.

Joonis 1. Tuleviku koolimaja. Pilt on loodud ChatGPT abil ja täiendatud autori poolt (OpenAI, 2026).

Joonealuse viitamise puhul jääks pildiallkiri samasuguseks, kuid sulgudes viite asemel lisatakse viitenumber.

Joonis 1. Tuleviku koolimaja. Pilt on loodud ChatGPT abil.[1]

Joonealune viide:
[1] OpenAI. (2026). *ChatGPT*. Külastatud 20.10.2026, aadressil https://chatgpt.com

Kasutatud kirjanduse loetellu lisamine

Google. (2026). *Gemini*. Külastatud 29.09.2026, aadressil https://gemini.google.com

OpenAI. (2026). *ChatGPT*. Külastatud 29.09.2026, aadressil https://chatgpt.com

Kui töös on kasutatud sama tööriista mitmel erineval kuupäeval, võib kasutamise ajad esitada TI kasutamise kirjelduses; viitekirjete eristamise vajaduse korral lepitakse vormistus kokku õpetajaga.